

Lynn Alberg Bibliotekarie Stockholms stadsbibliotek, Gröndals bibliotek

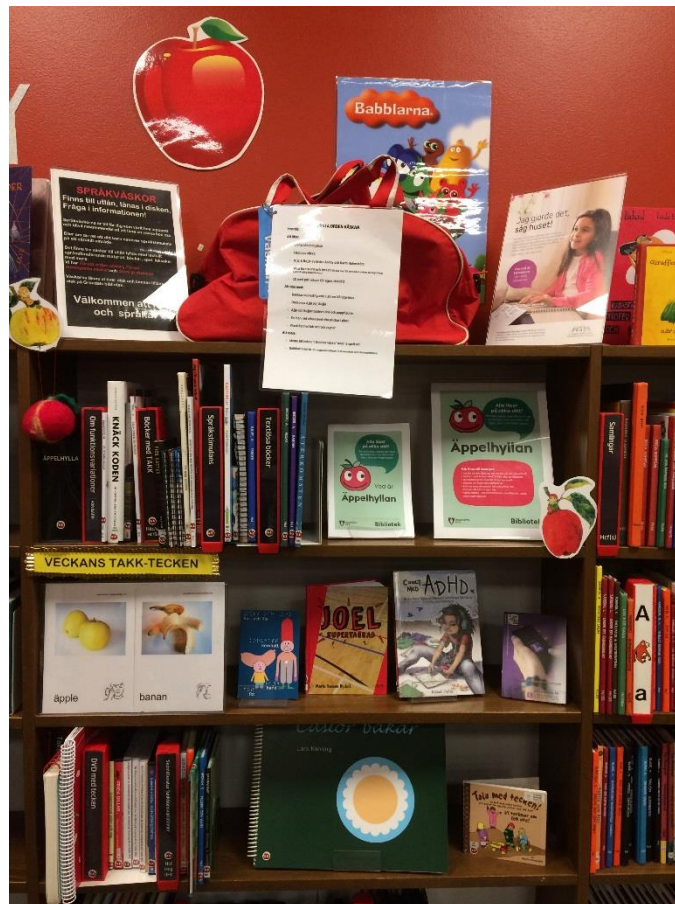

Gröndals bibliotek

Förbereder Lilla Vårsalongen

Äppelhyllan

Äppelhyllan Gröndals bibliotek

28 augusti – 31 december 2017

**Projekt
Regionbibliotek Stockholm**

Vid sidan av Äppelhyllan –
Bibliotekens verksamheter för barn med
funktionsvariationer i Stockholms län

28 augusti – 31 december 2017

Projekt Regionbibliotek Stockholm

Vid sidan av Äppelhyllan –
Bibliotekens verksamheter för barn med
funktionsvariationer i Stockholms län

Bibliotekslagen

- 4 § *Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.*
- 8 § *Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar.*

HEJ BIBLIOTEKARIEN!

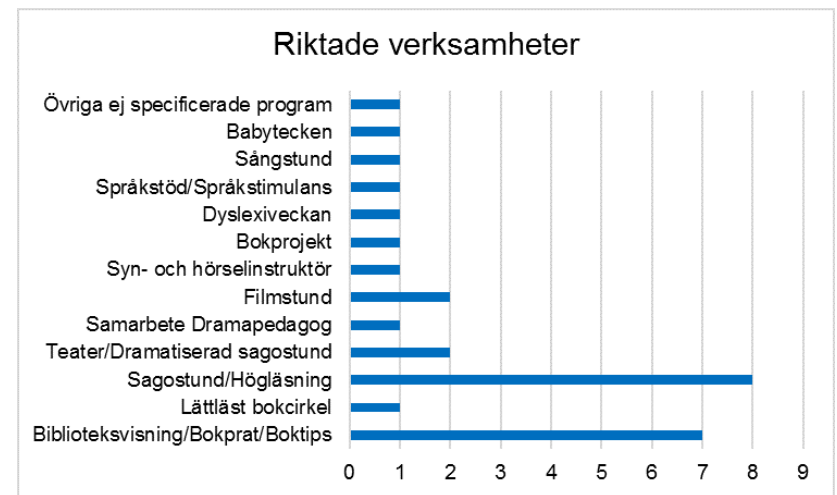
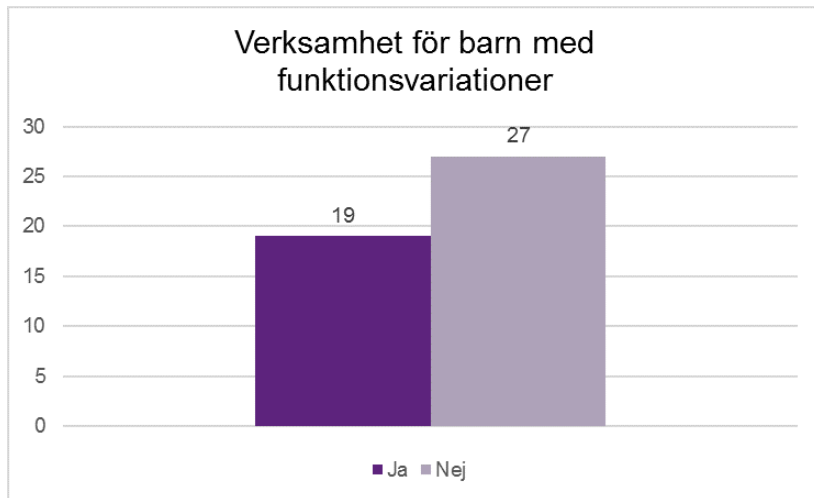
Enkätundersökning med uppföljande e-postkorrespondens och intervjuer

Enkäten bestod av 5 frågor med möjlighet till fritextsvar

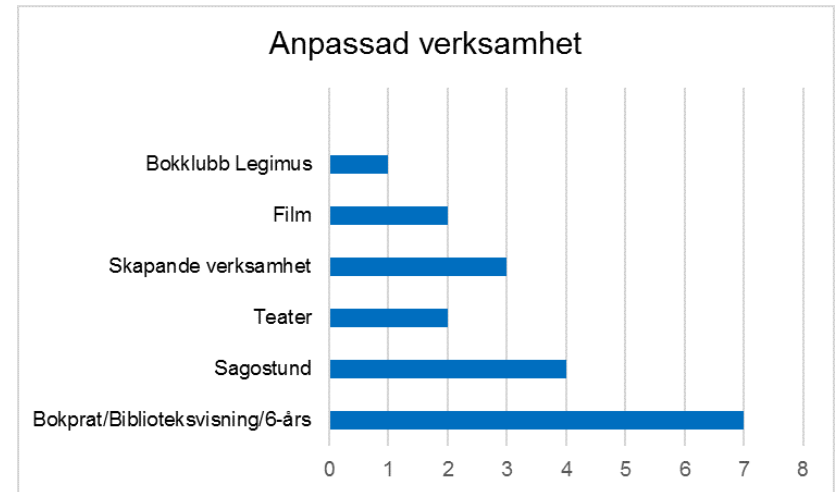
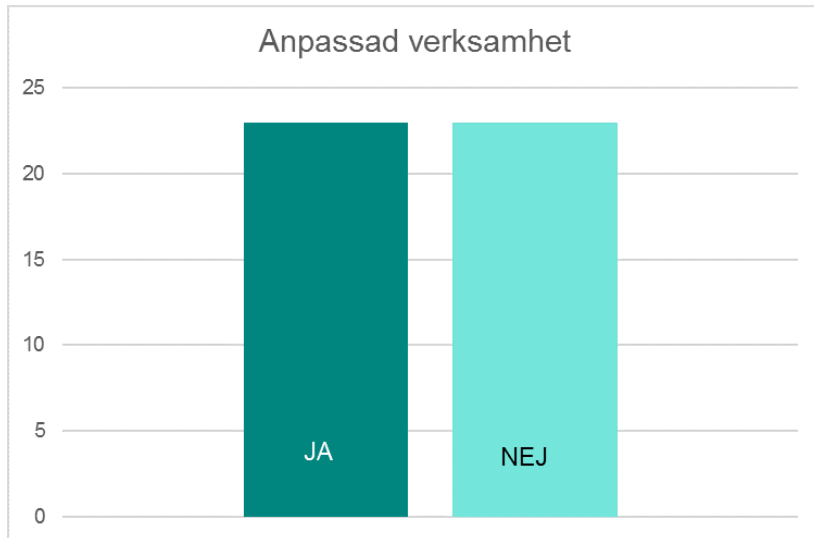
- Har ni en Äppelhylla eller motsvarande samling av medier för barn med funktionsvariationer?
- Erbjuder ni någon verksamhet speciellt för barn med funktionsvariationer?
- Har ni anpassat någon verksamhet i syfte att även barn med funktionsvariationer ska kunna delta?
- Har ni samarbeten med olika förmedlare för barn med funktionsvariationer?
- Om ja – vilka?

46 svar. **19** av Stockholms 26 kommuner **57** bibliotek representerade

Erbjuder ni någon verksamhet som särskilt riktar sig till barn med funktionsvariationer?

Har ni anpassat någon verksamhet i syfte att även barn med funktionsvariationer ska kunna ta del av den?

Sammanfattning

- Det finns en Äppelhylla eller liknande samling av medier på nästan alla bibliotek i Stockholms län
- C.a 40% av biblioteken erbjuder verksamhet särskilt riktad till barn med funktionsvariation. 50% har anpassat verksamhet så att barn med funktionsvariation också ska kunna ta del av den.
- Vanligast är att verksamheten erbjuds vid enstaka tillfällen.
- De flesta verksamheter äger rum på biblioteken
- Vanligast är att biblioteksmedarbetarna själva håller i verksamheten. Ensamma eller tillsammans med någon extern kompetens
- Initiativet till verksamheten kommer oftast från biblioteket när det gäller biblioteksvisning, bokprat eller liknande. När det handlar om sagostund, skapande verksamhet eller filmstund är det lika vanligt förekommande att någon förmedlare efterfrågat verksamheten.
- Vanligaste samverkanspartners är särskolan och lokala verksamheter

Varför riktad verksamhet, varför anpassad verksamhet när biblioteket är till för alla?

- Flera respondenter påtalar i enkäten att alla verksamheter på biblioteket är till för alla.
- Många skriver också att anpassningar görs, på plats när behovet uppstår. Ofta saknas en plan eller struktur för det, men med flexibilitet och uppfinningsrikedom så löser bibliotekarierna de eventuella problem som uppstår.
- Men i enkätsvaren framkommer också att flera tycker att gruppen/grupperna barn med funktionsnedsättning/variation är svåra att nå.

Hur förmedlas att denna aktiviteten är till för mig med funktionsvariation? Hur vet jag att jag kan delta utifrån mina förutsättningar? Att jag kan komma som jag är och delta utan krångel?

.

Varför riktad verksamhet, varför anpassad verksamhet när biblioteket är till för alla?

Det inkluderande arbetet måste dock kunna innebära att man ibland gör riktade insatser för någon grupp med funktionsnedsättning.

Man kan behöva göra något roligt utan att störa andra och få "vara bäst på någonting", få känna sig jämställd.

Å andra sidan vil man dessemellan vara inkluderad, vara en som alla andra i en aktivitet. Det växlar.

Ur Elisabeth Nilssons slutrapport *Anpassade medier för barn och unga med läshinder* (2009)

Vikten av en aktiv fritid

Genom att delta i olika fritidsaktiviteter kan barn få möjlighet att skapa en egen identitet, få större självständighet och växa som person.

På fritiden sker också mycket av det informella lärandet som har betydelse för det övriga sociala livet. Fritiden kan också innebära en möjlighet att minska ett utanförskap som man kan uppleva i skolan

Ur Handisams rapport *Barn äger* (2014)

Barnrättskonventionen

31 § Varje barn har rätt till lek, vila och fritid

Hur ser fritiden och levnadsvillkoren ut för barn med funktionsvariationer?

Utbudet av fritidsaktiviteter för barn med funktionsvariationer ser olika ut i de olika kommunerna i Stockholm.

Har du ett särskilt intresse är det inte säkert att det finns tillgängligt i den kommun du är bosatt.

Hur ser fritiden och levnadsvillkoren ut för barn med funktionsvariationer?

Barn med funktionsvariationer är en heterogen grupp/grupper med väldigt olika förutsättningar sinsemellan. Generella bedömningar är svårt att göra.

Gemensamt för de rapporter som tar upp frågan visar dock att barn med funktionsvariationer har en fritid med färre aktiviteter, färre vänner och upplever lägre delaktighet med mindre möjlighet att påverka sin egen livssituation än barn utan funktionsvariationer.

Varför ska vi erbjuda verksamhet? Levnadsvillkoren för barn med funktionsnedsättning

Respekt – barnombudsmannens rapport 2016 : Det krävs genomgripande förändringar i attityder, kunskap och lagstiftning för att barnkonventionen ska kunna förverkligas för barn med funktionsnedsättning.

Enligt rapporten upplever dessa barn att de blir dubbelt osynliggjorda. Samma barn som enligt bibliotekslagen är en dubbelt prioriterad grupp.

En utsatt grupp

Barn med Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) en särskilt utsatt grupp visar rapporterna. (ADHD, Tourettes syndrom, Autismspektrat)

- Mer passiv fritid än barn med andra funktionsnedsättningar, upplever mindre inflytande och trivs sämre i förskola/skola.
- Tillbringar mer tid på nätet och hamnar oftare i konflikt med föräldrarna kring medieanvändningstid. 81% använder nätet mer än 3 h /dag (62% barn utan diagnos) 40% spelar datorspel varje dag (26% utan diagnos)
- Samtidigt ger nätet dessa barn möjlighet till att få vänner och skapa kontakter som annars inte skulle vara möjligt. 17% av barnen med diagnoser träffar aldrig vänner jämfört med 2% för barn utan diagnos

Genom små förändringar och tydlig information kan vi nå långt.

Teater Pero:

Det handlar mycket om att skapa trygghet både för barnen och pedagogerna. Den här tryggheten uppnås genom att publiken är väl förberedd på vad som ska hända under dagen. Vi mailar ut ett förberedande dokument där vi med text och bild presenterar teaterns lokaler och den personal och de skådespelare de kommer att få möta. Pedagogerna kan även välja att berätta vad som kommer att hända i själva föreställningen eftersom vi skickar med ett synopsis med både texter, bilder och tydliga symboler som markerar t.ex. när det är musik och om det är några höga ljud. Vi skapar lugna trygga platser i anslutning till scenen dit barnen kan gå undan om det är nödvändigt och vi spelar med öppna foajédörrar och lätt tänt i tak.

Räven i den kolsvarta natten. Teater Pero

**Viljan finns:
"Vi försöker", "Vi vill",
"Vi önskar vi kunde"**

MEN

Utmaningar

- Personalsituation
- Samverkan
- Att nå gruppen

Utmaningar – Hur gör de som lyckas?

- Personalsituation

Ledningens engagemang och stöd, att det ges tid och utrymme för en grupp som behöver lite extra i form av tid och engagemang. Tydlighet och konkreta mål samt långsiktigt tänkande i verksamhetsplanering.

- Samverkan

- Att nå gruppen

Utmaningar - Hur gör de som lyckas?

- **Personalsituation**

Ledningens engagemang och stöd, att det ges tid och utrymme för en grupp som behöver lite extra i form av tid och engagemang. Tydlighet och konkreta mål samt långsiktigt tänkande i verksamhetsplanering.

- **Samverkan**

Förankring hos båda parter, tydliga roller och uppgifter, långsiktigt tänkande samt tålamod och envishet. Medvetenhet om den egna kompetensen samt respekt för den andres. Miniminivåer Taxonomier

- **Att nå gruppen**

Uthållighet, envishet, långsiktighet, identifiera nyckelpersoner, hitta rätt kanaler, rätt språk, arbeta uppsökande, möta målgruppen där de är.

Ett barn med funktionsnedsättning är egentligen inte ett barn med särskilda behov, utan ett barn med alldeles vanliga behov som måste tillgodoses med särskilda insatser.

